

Myko. Kompletní zpravodaj ze světa hub

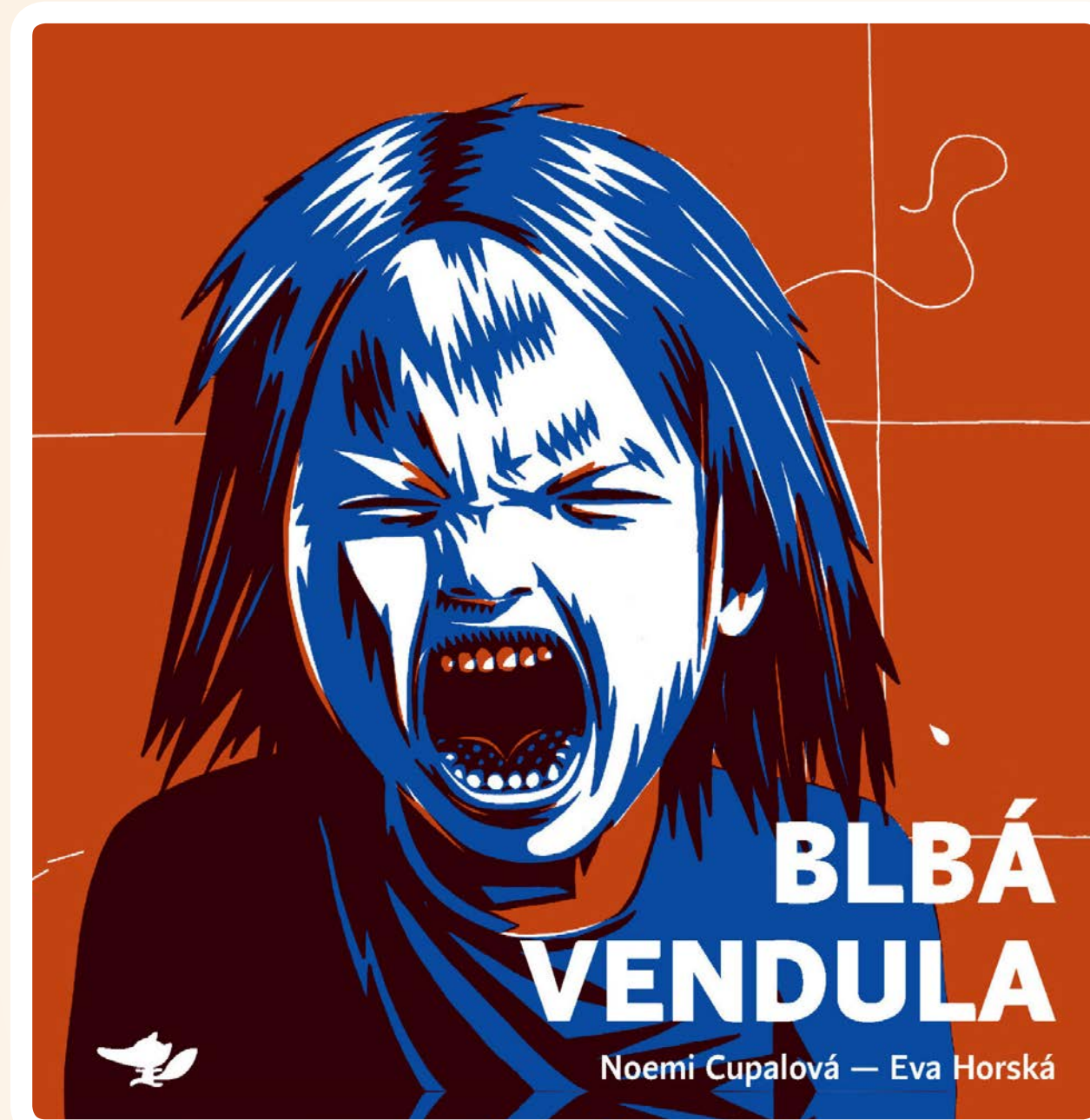
Jiří Dvořák

Houby tu byly už před milióny let, ale dosud neměly vlastní časopis. Napravit se to snaží textově obrazová publikace, která poskytuje čtenářům nejen množství informací o těchto všudypřítomných organismech, ale i zábavu s houbami i o houbách. Kniha je stylizovaná jako svazek deseti čísel svérázného časopisu, který si píše samy houby. Ukazuje, jak lze vtipně a s lehkostí předat populárně naučný obsah. Vedle rozhovorů s houbami a popisu jejich jednotlivých druhů se zde nachází pravidelné „kulturní okénko“ s poezií ze světa hub, reportáže, návody na jejich pěstování i pokusy s nimi, ale také převyprávěné mýty o houbách – „mykomytologie“. Texty odborné se střídají s uměleckými, aniž by to mělo vliv na faktografickou stránku publikace. Autor oslovuje jak mladé, tak i dospělé a chytře naznačuje, že v tomto důmyslném přírodním prostředí jsme hosty.

Jiří Dvořák (1970) vystudoval rostlinnou biologii a své znalosti v oblasti přírodních věd využívá jak při své novinářské práci (je šéfredaktorem časopisu *Naše krásná zahrada*), tak při psaní knih pro děti a mládež. Publikoval dvanáct beletristických i naučných knih, z nichž mezi nejznámější patří bajky *Slepice a televize* (2003) nebo pohádkový příběh *Minimax a mravenec* (2009), výrazně zaujal invenčními popularizačními knihami *Rostlinopis aneb Podivuhodné pravdy a výmysly ze zeleného světa* (2012), *Jak zvířata spí* (2014) a *Myko*, která kromě letošní *Litery za knihu pro děti a mládež* získala v Itálii také mezinárodní cenu Ragazzi Award za nejlepší naučnou knihu pro děti.

Ilustrátor: Daniela Olejníková. Baobab, Praha/Tábor 2023, 96 stran.

Věk: 8+

Blbá Vendula

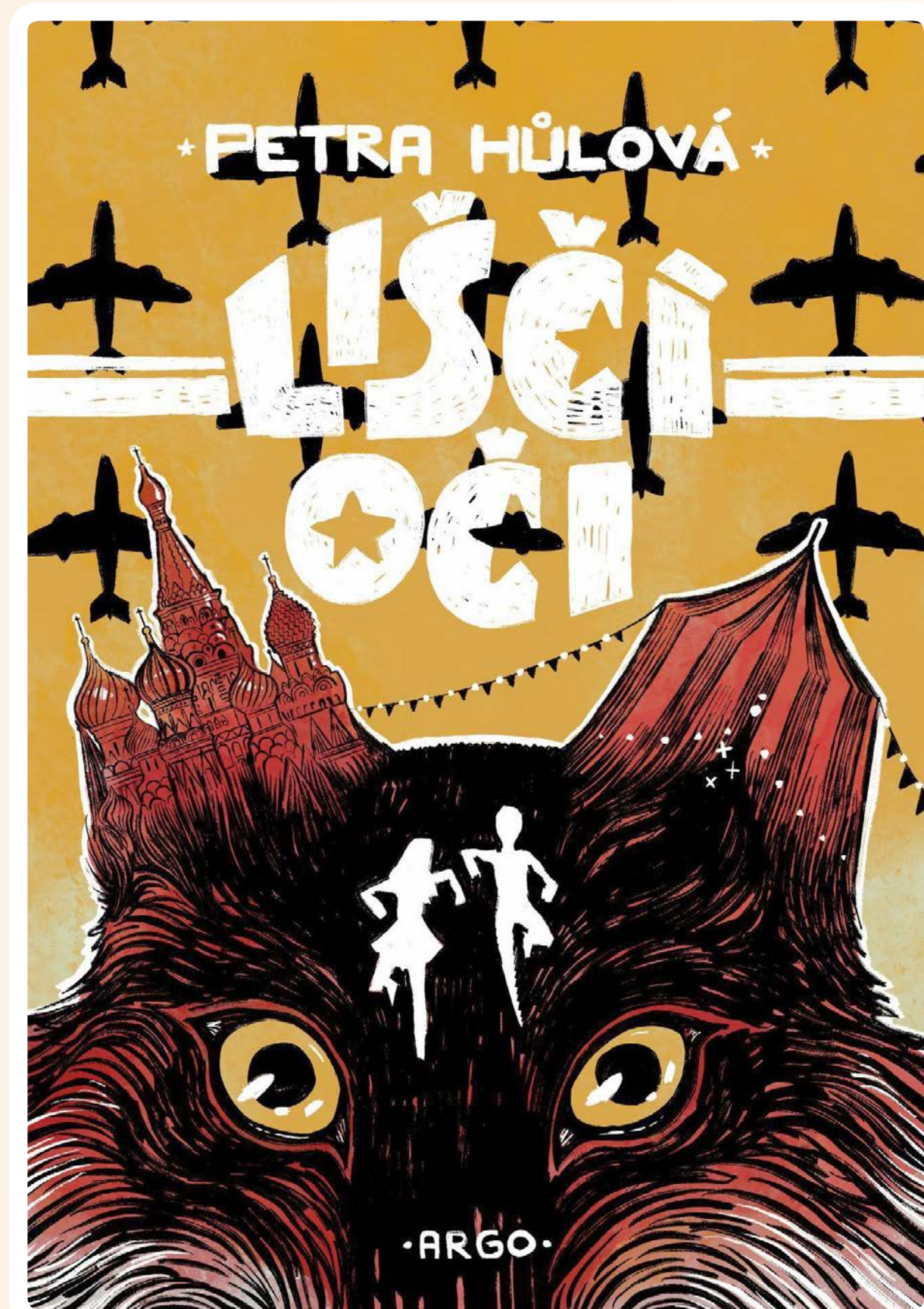
Noemi Cupalová

Proti Vendule se spikl celý svět. Nikdo na ní nevidí nic dobrého. Chová se nemožně, její reakce jsou hrozné, je vzteklá. Spolužáci ji odmítají a vymýšlejí si na ni zlomyslnosti, učitelka ji ponižuje, matka trestá, otec má evidentně radši dceru své druhé partnerky. Jak uniknout ze začarovaného kruhu naštvanosti, pocitu ublížení a křivdy? Jak zvýšit svou vlastní hodnotu? Kamarád Neřád, který se zrodí z odpadkového koše a z Vendulina bezmocného osamění, nabízí radu: Buď ještě zlomyslnější, ještě protivnější, ještě nespravedlivější než oni! Ukaž jim! Čím víc Vendula Neřádovým radám naslouchá, tím víc si uvědomuje, že tudy cesta nevede. Ale je vůbec nějaká cesta? Noemi Cupalová ji naznačuje originálním způsobem. Ve dvou různobarevných variantách se čtenář může sám rozhodnout, která reakce protagonistů je lepší, jak by se měl příběh dál vyvíjet. Čtenáři se tak do jisté míry stávají spoluvůdci Vendulina osudu, nesou za něj zodpovědnost a tím se i lépe mohou v některých klíčových situacích s hrdinkou ztotožnit. K tomu velkou měrou přispívají nekonvenční ilustrace Evy Horské, které nahlíží realitu expresivně, ze subjektivního pohledu hlavní hrdinky.

Noemi Cupalová (1990) dosud publikovala šest knih pro děti spíše mladšího věku. Upoutala hned svou hravou prvotinou *Zvíře, které není vidět* (2020), v níž líčí peripetie holčičky a jejího neviditelného zvířecího kamaráda, který umí pěkně vyvádět. Svérázný cestopis *Cyklista Cyril* (2023) sleduje prostřednictvím pohlednic cestu patnáctiletého mladíka na kole do Marseille a kombinuje příběhovou linku s naučnou.

Ilustrátor: Eva Horská, Běžiliška, Praha, 2023, 56 stran

Věk: 8+

Liščí oči

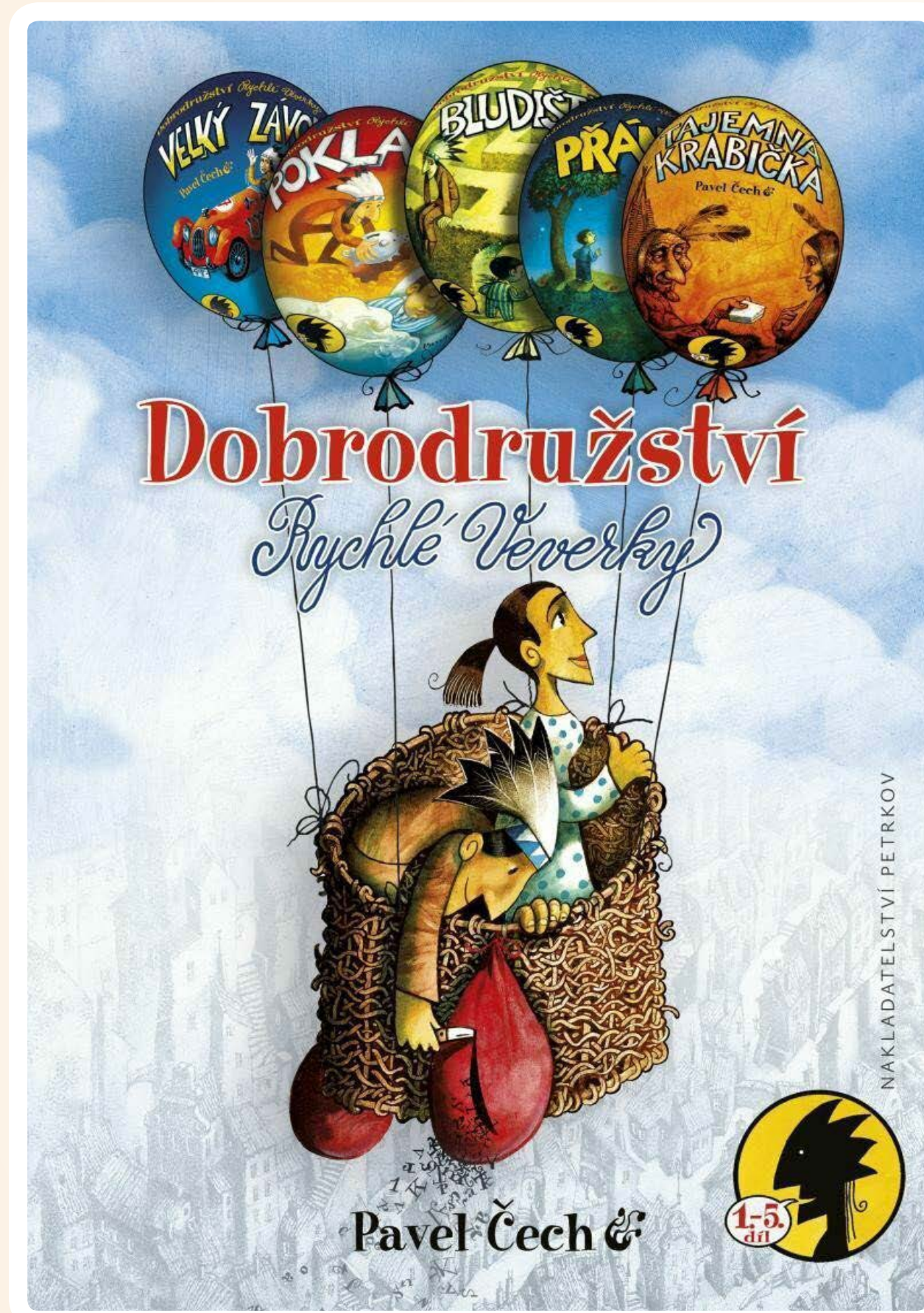
Petra Hůlová

Známa autorka ve svém románu kombinuje dobrodružný příběh s fantaskními prvky a alternativní historií. Třináctiletý Eda a jeho dvojče Zuzka zahlédnou v koupelně lišku. Nechají jí krmení a když přijdou znovu, objeví velkou díru, která je přenese v čase do 22. srpna roku 1968. Jejich dědovi je dvacet a oni mu můžou zachránit život. A nejen to. Doba okupace ruskou armádou je příležitostí zopakovat si dějepis na vlastní kůži a pokusit se změnit klíčové momenty v historii. Za denního světla jsou Zuzka s Edou neviditelní, v noci se můžou obejmout s těhotnou babičkou, která čeká jejich mámu. První cesta letadlem vede do Moskvy a rovnou s prezidentem Ludvíkem Svobodou. Cíl mise: zabránit českým politikům podepsat moskevský protokol, který náš stát uvrhl do dvacetiletého područí Sovětského svazu. Liščí oči zaujmou starší mládež a čtenáře se zájmem o historii a nabízejí zajímavé srovnání jednoho světa ve dvou odlišných časech – ať už jde o neexistenci metra, mobilních telefonů, nezamykání domů nebo papírových novin, na nichž se pod prsty rozmazává inkoust.

Petra Hůlová (1979) patří k nejvýraznějším současným českým spisovatelkám, čtenáře i literární kritiku oslnila už svou prvotinou *Paměť mojí babičce* (2002). Dosud publikovala dvanáct knih s různorodými tématy a autorskými přístupy (naposledy loni román *Nejvyšší karta*), většina z nich byla přeložena do mnoha jazyků včetně angličtiny. *Liščí oči* jsou jejím prvním románem pro děti nebo mládež.

Ilustrátor: Nikkarin. Argo, Praha, 2021, 128 stran

Věk: 12+

Dobrodružství Rychlé Veverky

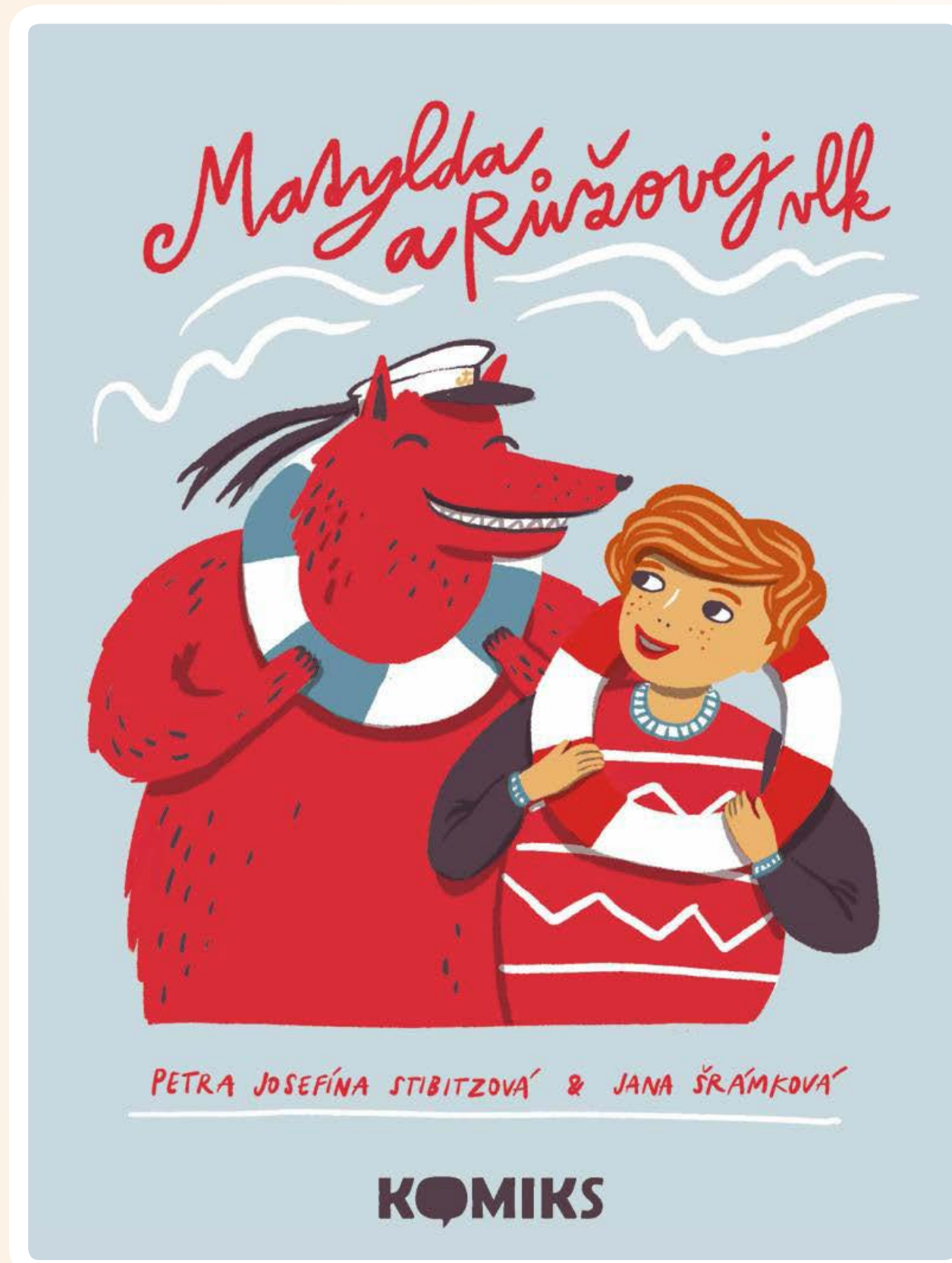
Pavel Čech

Samotné příběhy indiánského hrdiny Rychlá Veverka nejsou v komiksu pro děti nijak zvláště výjimečné. Rychlá Veverka soutěží v automobilových závodech, hledá poklad, bloudí bludištěm, vydává se do pravěku, má tajná přání a tajné krabičky. Rámec těchto příběhů ovšem tvoří dialog otce se synem: zatímco tatínek, v němž snadno poznáme samotného Pavla Čecha, stále věří v sílu klasických klukovských dobrodružství, malého syna zajímají rychlá auta, počítače a mobily. Střet obou světů je zábavný a originální a scenárista i kreslíř v jedné osobě ukazuje, že i stará gumová figurka Indiána může inspirovat k novým překvapivým dobrodružstvím. Prozatím šestice příběhů kombinuje Čechovu akvarelovou kresbu s rychlými černobílými linkami i s používáním koláží a fotografií.

Pavel Čech (1968) napsal a nakreslil několik desítek knih a komiksů pro děti a mládež. Populární je jeho série o pavoučku Čendovi, za rozsáhlý komiksový román *Velké dobrodružství Pepíka Střechy* (2012) získal Literu za knihu pro děti a mládež. Opakovaně se vrací k literárním a komiksovým hrdinům 20. století, v nové perspektivě nahlíží příběhy Rychlých šípů (*O Červenáčkově*, 2019). V samostatně publikované komiksově povídce *A* (2016) metaforicky (a beze slov) rozvíjí příběh o útěku z totalitní diktatury. Jeho práce se vyznačují starosvětskou poetikou plnou tajuplných míst a nasmělých hrdinů a jsou kreslené tradičními technikami.

Ilustrátor: Pavel Čech. Petrkov, Havlíčkův Brod, 2023, 336 stran.

Věk: 6+

Matylda a Růžovej vlk

Jana Šrámková, Petra Josefina Stibitzová

Seriál krátkých komiksových příběhů o školačce a sympatickém, ale vychytralém, mlsném a požitkářském vlkovi (který je mimo jiné majitelem hausbótu) vycházel původně v časopise Raketa, loni dostal ucelenou knižní podobu. Po všech stránkách zvládnuté, nápady překypující a efektivní, přehledně zjednodušenou kresbou vyvedené čtyřstránkové epizody pokaždé pobaví a překvapí. Civilní i fantaskní příhody z cest po řece, z prázdnin i z všednodenního života pracují s kontrastem iniciativní, rozumné a zodpovědné dívky a fanfaronského chlupáče, který je sice dobrý kamarád, ale občas umí zavrčet. Šestadvacet epizod vyniká jemným humorem a hravou nadsázkou a překypuje elánem, s nímž se oba hrdinové vrhají do nových dobrodružství.

Jana Šrámková (1982) je autorkou knih pro dospělé i pro děti, z nichž mnohé již získaly literární ceny. Za knihu *Fánek hvězdoplavec* (2022) získala Literu za knihu pro děti a mládež. Napsala scénář k animovanému filmu Filipa Pošivače *Tonda, Slávka a kouzelné světlo*, který získal Českého lva.

Petra Josefina Stibitzová (1988) je kreslířka a ilustrátorka, ilustrovala knihy Vratislava Brabence, Petra Borkovce, Báry Dočkalové nebo Emmy Pecháčkové. Je kreslířkou třísvazkového komiksu *Mor* (2015–2016, scénář Milada Mašinová) a komiksového románu o Sidonii Nádherné (2021, scénář Tereza Srbová).

Ilustrátor: Petra Josefina Stibitzová, Labyrint, 2023, 112 stran
Věk: 8+